

GLAS SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Leto V - 10 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 30. 5. 1958

RAZVOJ SOCIALNEGA VPRAŠANJA

Desetletja po prvi svetovni vojni so prinesla v naše življenje nikdar slutene spremembe. Po eni strani opazujemo čudovito hiter razvoj tehnike, industrije, narodnega in mednarodnega gospodarstva. Za bližnjo bodočnost si obetamo, da bo z energijo razcepljenega atoma mogoče ustvarjati električno silo v poljubnih množinah in celo za nižjo ceno od današnje.

Po drugi strani pa vidimo vstajenje ljudskih množic, ki se zavedajo svoje doraslosti. Ne le vstajenje širokih delavskih množic, ki nakazuje obeležje nove civilizacije, v katero stopamo, ampak tudi prebujenje kolonialnih narodov, ki brezobzirno rušijo stoletne kolonialne imperije in zahtevajo enakopravno mesto v družbi narodov. Eno in drugo vnaša v življenje sodobne družbe tolikšne spremembe, da smemo brez pretiravanja reči, da se poraja nova oblika zasebnega in družbenega življenja.

Kot izseljenci malega naroda na nakazani razvoj seveda ne moremo kaj vplivati. Zavedamo pa se, da se gibljemo v družbi, ki je prepričana o napredku in ki z navdušenim optimizmom sprejema nove socialne podanosti. Gotovo je napredek velikanski. Tako presenetljivo vsestranski je, da se mnogi misleči ljudje bojijo, da mu sodobni človek notranje ni dorasel in ne bo znal v splošni blagor porabiti sredstev, ki so delo njegovega uma. Resnica je, da moderni napredek skriva v sebi tudi mnoge nevarnosti. Pomislimo le na strašno razrušilno tehniko moderne vojske ali na diktatorske države, ki se poslužujejo modernega tehničnega napredka, da s strahotno preciznostjo obvladujejo in krote ljudske množice.

Ob vsem socialnem in gospodarskem napredku, ki ga radi priznamo in se ga iskreno veselimo, pa ne smemo prezreti, da socialno zlo še vedno obstaja tudi v moderni družbi. Zlo torej, ki zadeva cele družbene sloje, kar dokazuje, da tudi sodobna družba še ni zadovoljivo urejena. Dokler pa obstaja v družbi zlo, se vedno znova poraja tudi socialno vprašanje, to je vprašanje, kako odpraviti socialno zlo iz družbe.

Desetletja se je socialno vprašanje kar istovetilo z delavskim vprašanjem, ker je bilo delavstvo tisti sloj, ki je zaradi modernega kapitalizma bilo najbolj prizadeto. A v teku pol stoletja se je delavski položaj temeljito izboljšal. V današnji družbi ne moremo socialnega vprašanja več kratko in malo istovetiti z delavskim vprašanjem. Pač pa je odločilne važnosti vprašanje, kako urediti pravilno razmerje med delavcem in podjetnikom. Gre za ustvaritev novega razmerja, ki bo slonelo na priznanju dela in osebnosti delovnega človeka, ali na kratko na načelu človeških odnosov. Kaj je v tem načelu obseženo? To, da morata biti gospodarstvo in industrija zaradi človeka in v njegovi službi in ne obratno. Je to eno najvažnejših socialnih vprašanj naše dobe, od katerega je odvisna usoda zapadnega kulturnega sveta.

Bolj kot med delavstvom, ki je zaščiten z mogočnimi stanovskimi organizacijami, smo danes upravičeni govoriti o socialnem vprašanju

Na razvoj evropske znanosti so v zadnjih petdesetih letih zelo vplivali socialni študijski krožki po raznih državah. V Nemčiji so to delo prevzeli zlasti vsakoletni vsenemški katoliški shodi. V Franciji so začeli uvajati socialne tedne. Glavna predavanja ali govore so imeli vodilni sociologi in javni delavci; v veliki meri so prav te prireditve omogočile, da se je utemeljila in razširila katoliška socialna znanost.

Po prvi svetovni vojni so se razmere spremenile; v Nemčiji velika katoliška zborovanja niso bila več mogoča. Pač pa se je bolj razmahnilo delovanje francoskih socialnih tednov in po njih zgledu so drugi narodi začeli uvajati take dneve ali celo tedne. Zlasti italijanski tedni so začeli zavzemati pomembno mesto.

Socialni tedni so v svojem dolgem poteku obdelali že ogromno tvarino in pomagali zastaviti mnogo važnih načel in napotkov za izvajanje katoliške socialne doktrine. Letošnji teden bo v Versaillesu pri Parizu in sicer od 12. do 17. julija in bodo obravnavali vprašanja s socialnega vidika. Lansko leto je bilo zasedanje v Bordeauxu, kjer so obravnavali položaj družine v sodobnem svetu. Zato menijo, da je vprašanje vzgoje naravno nadaljevanje lanskega razglabljanja.

Glavna predavanja izidejo v posebni knjigi, listi in revije po vsem svetu pa objavijo izvlečke že kar kmalu po zasedanju. Do sedaj je izšlo že 44 debelih knjig teh predavanj, kar je vsekakor pomembna knjižnica zase s pregledom gradiva o vsebini katoliškega socialnega nauka v našem času.

SLOVENSKA KULT. AKCIJA
Četrti kulturni večer
Prireditve filozofskega odseka
RAZVOJ
SOCIALNEGA VPRAŠANJA
Predava vseuč. prof.
dr. Ivan Ahčin
V soboto dne 7. junija 1958
ob 19. uri v salonu Bullrich

Peti kulturni večer
sobota 21. junija 1958
točno ob pol sedmih zvečer
na odru kolegija "Ave María",
Arroyo 909, Capital
(Arroyo in Suipacha)
gledališka predstava
"IGRALCI V IGRI"
Prireditve gledališkega odseka

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA
Četrti kulturni večer
Prireditve filozofskega odseka
V soboto dne 7. junija 1958 ob 19. uri
v salonu Bullrich, Sarandí 41.
Vseuč. prof. dr. Ivan Ahčin
RAZVOJ SOCIALNEGA VPRAŠANJA
Posebnih vabil ni.

kmečkega ljudstva. Ne samo pod komunizmom za železnim zastorom, marveč tudi v svobodnem svetu se zaradi tehničnega napredka in rastoče industrializacije v agrarnem podeželju godé globoke spremembe, ki utegnejo imeti daljnosežne gospodarske, socialne in tudi duhovne posledice. Žal, da se kmečko ljudstvo v trdem boju za obstanek čuti dandanes prav tako osamljeno in zapuščeno od ostale družbe, kakor je bilo delavstvo pred desetletji, ko je pričelo boj za svoje pravice. Tedaj je delavstvo v svoji zapuščenosti izgubilo stik z ostalim družbenim organizmom in izgubilo tudi vero v Boga. Ali naj se sedaj ponovi isto s kmečkim prebivalstvom?

Marsikatero socialno vprašanje nastaja zaradi zadržanja moderne države, ki se nagiba v totalitarizem. Ker država ne upošteva temeljnega subsidiarnega načela, pogrešamo pravilne prireditve državnih in družbenih funkcij. Vsak vse pričakuje od države in vsi se sklicujemo na državo, nihče pa ne misli na to, da so z državljsko svobodo poleg pravic združene tudi državljske dolžnosti. Nihče noče prevzeti osebne odgovornosti pred javnostjo. Vsak se skriva za anonimnost ali za kolektiv, vsa odgovornost se vali na "državo". V pomanjkanju močate odgovornosti, ali recimo kar v neznačajnosti, ki se je polastila tudi političnih strank, je treba iskati enega glavnih vzrokov za krizo sodobne demokracije. Ljudstvo kliče po "močni roki", ker si želi odgovornega političnega vodstva, ne pa slamnatih mož, ki se skrivajo za razne družbene ustanove in korporacije. Pij XII. je opravičeno govoril o "krizi državljskega mišljenja".

Končno je obstanek demokracije odvisen od pravočasnih socialnih reform. Da se bodo svobodne demokratske vladavine zdele ljudem vredne, da jih branijo z dušo in telesom, je treba ustvariti takšno stanje, ki bo omogočilo življenjski obstoj in varnost vsem državljanom, pa tudi zavest neke opravičene veljave v državi in družbi. Tega cilja, tako se zdi, pa ne bo mogoče izvesti brez resne reforme obstoječih premoženjskih oblik. Pri tem pa je treba odkloniti kot zmotno fatalistično alternativo, da more človeštvo izbirati le med komunističnim državnim kapitalom in pa med liberalnim monopolnim kapitalizmom. Prava socialna reforma mora graditi na človekovi osebi, ki pa se mora zavdati svoje socialne odgovornosti do družbe.

I. AHČIN

naši večeri

PREDAVANJE O DANTEJU

Na drugem letošnjem literarnem večeru 19. maja je govoril pesniški prevajalec Dantejeve Božanske komedije, dr. Tine Debeljak o Danteju, njegovi pesnitvi in slovenskih prevodih. Čeprav je ta dan bila ob napovedani uri velika nevihta, je vendarle v Bullrichev salon prišlo do petdeset poslušalcev. Uvodoma se je predavatelj opravičil, da ne bo podal kakšnega važnega doprinosa k "danteologiji", temveč pač na podlagi novjših monografij v prvem delu zaokrožen portret Danteja in njegove pesnitve, v drugem pa njegovo prevajanje pri Slovencih in odlomke iz svojega prevoda, napovedanega za izdajo v letošnjem letu Slov. kult. akcije. Kot temelj svojemu izvajanju je označil predavatelj najprej tri tokove, brez katerih ni mogoče misliti vznika Božanske komedije: značilnosti provansalske trubadurske ljubezenske poezije, "sladkega sloga" in njega razvoja v Italiji, ki je dvorjemje ženski že razvijala v bližino Marijinega kulta. Potem propad rimske kurije in poizkuse poži-

(Konec na zadnji strani.)

obrazi in obzorja

O Karlu Mauserju lahko rečemo, da se je kot pisatelj rodil šele v emigraciji, kajti pred odhodom iz domovine je nastopil samo kot začetnik v Mentorju in Vrtcu, in s par pesnimi planinskih motivov v Domu in Svetu. Toda bil je tik pred tem, da se pojavi kot pisatelj v javnosti. S komaj vidno prozo je sodeloval pri nabožnem listu Rast in kot korektor knjig Slovenceve knjižnice in prevajalec zanj je natihoma že sam pripravljaval svojo prozo. Napisal je povest *Rotija*, ki pa v tisti obliki ni nikdar izšla, kajti rokopis je izgubil ob prelomu in v tujino je prinesel samo načrt ter jo je napisal znova, ko je bil že begunec na Koroškem. Koroška taborišča so bila torej kraj, kjer je pripravil za tisk prvi pripovedni tekst.

Tako se je pisatelj Mauser rodil v emigraciji in za emigracijo.

To je značilno zanj, da je vedno imel pred očmi potrebe svoje emigracije, kakor jo je doživljal in trpel na Koroškem. "Povej ljudem, da bi jim rad ustvaril, da bi jim rad naslikal tisti dom, ki so ga imeli doma, da bi vsaj to sliko vzeli s seboj v svet," mi je tedaj nekoč pisal iz taborišča. Tako se je njegova ustvariteljska energija tesno združila z duhovnimi potrebami ljudstva, ki je bil z njim in ob njem, in postal je literarni slikar živih podob iz žive domovine, pa tudi oblikovalec pokrajine in zgodb okrog sebe. Postal je *gorenjski in koroški domačijski pisatelj*. Kljub trdemu delu na cestah in v gozdih, je v tem petletju 1946-1951, ko je živel na Koroškem, napisal kopico povesti in podlistkov, ki so izhajali tudi v knjigah, ter je v tem času predstavljal gotovo središčno pisateljsko osebnost naše emigracije, naravnost vročično delavnost in izbruh elementarne ustvarjalne sile.

Ko je taboriščno življenje zamenjal za tovarno svedrov v Združenih državah, ni njegova delavnost nič pojenjala, celo narastla je prva leta, dasi je izdajal predvsem povesti iz prejšnjih let, tiskal jih je pa najrajši pri Mohorjevi, ki mu je s Koroško prirastla k sru, pa tudi sam v svoji založbi. Zdaj pa izhaja prva njegova knjiga v založbi *Slovenske kulturne akcije*, kar bo gotovo pripomoglo, da bo marsikdo spoznal Mauserja-pisatelja, ki ga dozdaj ni dobil v roke, čeprav je to njegova enajsta leposlovna knjiga.

Prav zato se mi ne zdi neumestno na tem mestu naštetih vse te njegove knjižne izdane povesti, kakor so si sledile zapovrstjo: 1. *Rotija* (1947), 2. *Sin mrtvega*

(1948), 3. *Prekleta Zemlja* (1950), 4. *Puntar Matjaž* (1950), 5. *Vetrinjsko polje* (1952), 6. *Jannik* (1952), 7. *Men* (igra, 1953), 8. *Kaplan* (1952), 9. *Pšenični klas* (1955), 10. *Večna vez* (1955). Poleg tega naj omenim še dve knjižni izdaji njegovega romana *Kaplan Klemen*, prevod nemškega Federerjevega romana Gore in ljudje (Slovenčev knjižnica) ter prireditev italijanskega življenjepisa Božji sluga pri Kotorju. Njegove večje povesti *Ljudje pod bičem*, *Gove črtice*, kakor tudi prevod Werflow *Pesni o Bernardki*, dozdaj še niso izšle.

Izdajamo sedaj ročno gorenjsko povest *Jerčevi galjoti*.

V njej je prikazani najznačilnejši motivi njegovega realizma.

Za Mauserja je bilo tako, da vpliva bolj baladno kot epik, kot finžgarsko. Njegov podoben Bevku, v kateri lahkoto ustvarja iste motive, zaslediti kakor pa opis obranje z dušeslovnimi pesnik srca in vedno predvsem v smislu, ki ga daje zgodbi, ko da so nekatere njegove povesti naravnost vzgojno. Kakršni so njegovi teljski, zato pa imajo rujejo, da se vsak v svetu, pa da je za treba očiščevanja, rodov. Kako se ta in kaznijo" izvrši skoraj vseh Mauserjevih del. Menja se le okolje in osebe. Jerčevi galjoti so Mauserjeva povest, kjer greha izvršuje način. Komaj vidno prvem mestu stari avdarska strast. Ta tri mlinarje: Jerča, Sebenaka in Uleša, napetost se zapleta ob tem problemu, pa je izvorni greh vava prisega v prejšnjem rod. Pravdo prodje božje pravice v rod tako, da niti zmaga namreč ta dogajanja in po-

stavljen na pozabljen tir. *Ljubezen* je, ki nevede odrešuje greh prednikov in uravnava božji red. Kar z molkom se je nad pravdarsko strastjo, prepri in zločini razprla kot mavrica preganjana ljubezen in povezala strti družini. *Romeo in Julija v naši gorenjski vasi*, toda — s srečnim koncem, ki tako prija Mauserju. Pa brez tendence, ki ni oprijemljiva, kar je tej povesti še posebej šteti v dobro.

Tako so dobre stvari tudi nazorni opis slovenske gorenjske vasi izpred vojnega časa, krepki opisi značajev mlinarjev, pa njihovih "galjotov", naravnost reliefno opisano prizorišče njive in prepir ob njej, ki v drugi polovici dobiva močno dramatsko napetost. Ta se naglo prelomi v katastrofo ob Jerčevi smrti in povodnji (podobni kot v *Otrocih sonca* pri Preglju, le da manj baladno), ter ob Sebenakovem umoru, ki ga izvrši njegov sin, oseba, pri kateri bi podobnega dejanja najmanj pričakovali. Da ga Mauser ne opravičuje, mu tudi štejem v umetniško dobro.

Njegov slog je sočen, njegov jezik lep, njegova prisposoba pesniška in njegova podoba slikovita; žive so strasti in živo srce. S to povestjo je resnično ustvaril gorenjsko zgodbo, ki se približuje podobni, kakor smo jo vzeli od domovine s seboj v tujino. Tradicijski domačijski realizem naše pokrajinske književnosti, kakor so ga gojili doma Finžgar, Jalen, Pregelj, je v tej Mauserjevi povesti dobil lepo pomnožitev.

Za marsikoga naših bralcev bo morda lepa oddahnitev od svetovljanskih povesti Simčiča in Jurčeca in povrnitev v duha naše tradicionalne vasi, kakor ga je podal umetnik, ki tudi tradicijo občuti z nami vred kot duhovno vrednoto, vredno oblikovanja.

Tine Debeljak

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Peti kulturni večer

Gledališki odsek

Sobota 21. junija 1958, ob pol sedmih zvečer na odru kolegija "Ave Maria"

Arroyo 909, Capital (Arroyo in Suipacha)

gledališka predstava

Igralci v igri

z naslednjim sporedom:

AJSHIL, Nosilke pitnih darí (Orestida)
SOFOKLES, Kreon in Hajmon (Antigona)
SHAKESPEARE, Katarina modruje (Ukročena trmoglavka)

SHAKESPEARE, Blazna Ofelija (Hamlet)
J. ANOUILH, Ivana in nebo (Škrjanec)
GRAHAM GREENE, Rose Pemberton (The living room)

J. P. SARTRE, Atentat (Umazane roke)
FR. MAURIAC, Sestri (Zlosrečna ljubezen)
I. PREGELJ, Joel in Juda (Azazel)
E. O'NEILL, Preganjani (Zalovanje pristoji Elektri)

A. ČEHOV, Labodji spev (enodejanka)

Igrali bodo: PAVČI MAČEK EILETZEVA, MARIJA KUTNAR JELOČNIKOVA, VANDA MAJCEN MARTELANCEVA, NATAŠA ZAJC SMERSUJEVA, FRIDO BEZNIK, MAKS BORŠTNIK, NIKOLAJ JELOČNIK, MAKS NOSE in JOŽE RUS.

Režija: Nikolaj Jeločnik. Scena: Marjan Eiletz. Obleke: Casa Musso.

Vstopnina: \$ 8.—

Vstopnice so v predprodaji pri članih Gledališkega odseka, pol ure pred predstavo pa pri blagajni pred dvorano. Začeli bomo točno.

DOHOD V DVORANO KOLEGIJA "AVE MARIA" (Arroyo 909, Capital), kjer bo predstava gledališkega odseka, je: s trolejbusi 311 ali 312, izstop na križišču Avda. Libertador San Martín in Suipacha, odtod eno kvadro po Suipachi po klancu; ali pa od Avda. Santa Fe štiri kvadre po ulici Suipacha, ali s Plaza San Martín tri kvadre po ulici Arroyo.

SVETOVNI TEATER

Pod tem naslovom je v Madridu izšla knjiga (založba Aguilar), ki prinaša 1700 vsebin najstarejših in najmodernejših gledaliških del. Srbsko dramaturgijo predstavlja Jakšić (s tremi deli), hrvaško Gundulić (z Dubravko; čudno da Vojnović sploh ni omenjen) in slovensko Cankar s tremi deli. Srbska in hrvaška gesla sta obdelala Torreira Tenorio (TT) in Stanko Mikolič (SM), ni pa razvidno, kdo je obdelal slovenska, ki so podpisana z NR. Knjiga je precej popolna in vsako vsebino dela spremljajo tudi ocene in bibliografija.

Čudno se nam zdi, da to prav pri Cankarju, ki ga ta obdelovalec mora poznati, saj pravi v komentarju, da so ob "njegovih veri v svobodo in v pravico in njegovi iskreni veroizpovedi v Boga prav v zadnjih letih, naravnost smešne trditve komunistov, kakor jih izraža Boris Zihlerl, ko bi ga radi naredili za svojega predhodnika." (Str. 188.) Še bolj čudno je, da pri takem poznavalcu Cankarja beremo zmalicene naslove Cankarjevih del: Kralj Betajnovce (Kralj na Betajnovi), Sluge (Hlapci) in Za dobro naroda (Za narodov blagor...).

IZŠLO:

K a r e l M a u s e r

JERČEVI GALJOTI

Opremila: Metka Žirovnik Obseg: 132 strani

Uprava založbe začne te dni knjigo razpošiljati naročnikom. Na razpolago je že pri poverjenikih in v Dušnopastirski pisarni na Ramon Falcón 4158.

Cena za Argentino: 35 oziroma 45 pesov (broširano ali karton trdo vezano).

(Nadaljevanje z 2. strani.)

vitve religioznega življenja; posebno pa ostrino boja za oblast med zadnjim velikim papežem Bonifacijem in francoskim kraljem Filipom Lepim, kakor tudi papežev vmešavanje v florentinske domače boje med guelfi in gibelini. S tem v zvezi je omenjal ustvarjanje že avtonomnih političnih edinic na eni strani, na drugi poizkus z Arrigom VII. poživiti oblast starega rimskega imperija. V to oznako časa je postavil Dantejevo življenje, s posebnim poudarkom omenjajoč njegovo *izgnanstvo* (pisma iz izgnanstva), primerjajoč ga z našo sodobnostjo. V nadaljnjem je omenjal razvoj njegove Beatrice in njen pomen. Razvoj emigracijskih let, ko je Dante po tretji obsodbi na smrt, če se vrne v domovino, ostal brez domovine, po smrti Arriga brez upanja na zmago cesarstva, in po avignonskem razkolu v obupu nad Cerkvijo na dnu propada. Iz tega psihološkega položaja je vstala podoba Božanske komedije in njena realizacija. Božanska komedija je plod — emigracije! V njej je podal svoje lastno očiščenje in osvobojenje vsega sveta od greha v taki zvezi, da je z njo dosegel višek trubadurske poezije s pobožanstvenjem Beatrice; njej je najjasneje podal težnjo po enem svetnem vesoljnem imperiju ter tudi obsodbo grešne hierarhije, toda z vero v odrešenje Cerkve po posvečenem in poduhovljenem duhovništvu, kar je po najnovejših razlagah smisel njegovega simbola Hrta. Vedno je namreč Dante verjel v Boga, v nesmrtnost duše, v zagrobno življenje in hotel je ostati tesno povezan s katoliško Cerkvijo. Nato je predavatelj podal podobo Dantejevega vesoljstva in orisal njegovo pesniško pot po Peklu, Vicah in Raju, ter zaključil prvi del s Papinijevim dopolnilom: z oznako še drugih dveh trodečnih pesnitev, ki da jih je imel Dante v načrtu.

V drugem delu pa je omenil slovenske prevode od Vraza, preko Koseskega, Debevca, Ušeničnika, županičiča, Gradnika in Zlobca, preko razprav Rezovega

zbornika in Lebnove oznake Beatricinega problema, do svojega prevoda. O tem je povedal okoliščine, ki so ga napotile v prvo prevajanje (z Dantejem obsojati italijansko okupacijo) ter je za zgled prebral iz svojega prevoda Dantejevo obsodbo Bonifacija VIII. ter grotesko s hudiči.

odmevi

Pod naslovom: "Slovenski oratorij" objavlja tržaška Mladika v št. 2/1958 med drugim naslednje o Geržiničevem Oratoriju Baragi:

"Kar najbolj izstopa iz skladbe, je izredno bogata in polna modulacija, ki da v stavku in celoti vedno novo svežost in sočnost. To je največje, a ne edino bogastvo skladatelja Geržiniča. — Enotnost tematike in misli je najbolj logična in poudarjena v III. delu. Bogata harmonična kompozicija je znak glasbene podlage in nadarjenosti avtorja, ki je obenem skrbel, da bi bilo možno izvajanje tudi manjšim zborom..." Oeno je napisal Dušan Jakomin.

JUBILEJ DRUŽABNE PRAVDE

Družabna pravda je dne 1. maja proslavila deseto obletnico svojega delovanja v Argentini. Ob tej priliki je bil občni zbor in slavnostno zborovanje v prostorih na Ramón Falcón 4158.

Organizacija se trudi širiti in utrjevati katoliški socialni nauk in ji ob jubileju lepo čestitamo z najboljšimi željami za bodočnost.

Na zborovanju je bil izvoljen vseuč. prof. dr. Ivan Ahčin za častnega predsednika. Čestitamo!

doma in po svetu

— Prosvetno društvo v Gorici je dne 12. aprila priredilo IV. kulturni večer pod naslovom: Naši mladi ustvarjalci v besedi in glasbi. Dne 14. aprila pa je bil V. kulturni večer pod naslovom: Koroska v sliki in je predaval Vinco Zaletel.

— Tenorist ljubljanske Opere Rudolf Francelj je gostoval v operah v Leningradu, Moskvi, Kijevu in Odesi. Na večje gostovanje po zapadni Evropi pa je odšli violinist Igor Ozin, ki dobiva svetoven sloves. Nastopil bo najprej v raznih mestih Nemčije.

— Drugi del Tovarišije bo izšel pri Državni založbi v Ljubljani. Kocbek je delu priključil tudi Pariški dnevnik, ki je najprej izhajal v duhovniški reviji Nova pot.

— Dunajski listi poročajo, da bo prišel na univerzo na Dunaju beograjski nadškof dr. Ujčič. Univerza ga je povabila, da mu podeli častni doktorat. Nadškof Ujčič je študiral na dunajski univerzi.

— V aprilu je Moderna galerija v Ljubljani priredila posebno razstavo slovenskih sodobnih umetnin. Razstava je zajela dela zadnjih 50 let.

— Ljubljanska filharmonija je gostovala v Celovcu. Kritika je ugotavljala, da je bilo gostovanje velik umetniški dogodek. Dirigiral je Samo Hubad.

— V Trstu je izšla knjiga Zgodovina filozofije, ki sta jo napisala dr. Stojan Brajša in Boris Tomažič. Prvi del obsega najstarejšo filozofijo do sholastike; drugi del pa bo obsegal razvoj filozofije do najmodernejših časov. Knjiga je namenjena predvsem višjim razredom slovenskih srednjih šol.

— Epik ranjke Avstrije: Kölnska založka Kiepenheuer und Witsch izdaja izbrane spise Jožefa Rotha. Roth je bil po izvoru gališki Žid; umrl je l. 1939 v pariški bolnišnici za reveže. Zdaj so nanovo odkrili njegovo stilistično mojstrstvo in privlačnost njegovega zanimanja, ki je vseskozi veljalo zadnjim desetletjem avstro-ogrske monarhije. Pisatelj je znal zadesi tedanje ozračje na Dunaju in v provincah in ostro realistično prikazati pripadnike tedanjih stanov in raznolikih narodnosti. Vse dogajanje in opise prepaja nostalgичno razpoloženje avtorja, ki se po razpadu monarhije nikjer ni mogel ustaliti in umiriti. Poglavitna njegova dela so: roman "Radetzky-marsch", "Kapucinska grobnica" (avstrijskih vladarjev),

"Legenda o svetem pijancu" (t. j. o zadnjem cesarju Karlu).

— V Italiji pripravljajo izdajo velike "Enciklopedije filozofije". Prvi zvezek izide prav v kratkem. Obsegala bo štiri velike zvezke po 1000 strani vsak. Pri njej sodelujejo največji živeči italijanski filozofi. Delo bo obravnavalo 12.000 filozofskih izrazov, ki jih bodo v daljših stolpcih pojasnili s kritično-zgodovinskega stališča.

— Na rimski univerzi so pred kratkim podelili častni doktorat angleškemu pesniku Tomasu S. Eliotu. Odlikovanje je prejel, ker so njegova dela po duhu in obliki navdihnena od latinskega okolja. Pisatelj je v zahvali poudaril, da se tudi on čuti vezanega na motive, kateri so bili vodilni pri Virgilu in Danteju.

— V New Yorku so podelili Nacionalne književne nagrade za leto 1958. Nagrado za pripovedništvo je dobil John Cheever, za eseistiko Catherine Drinker Bowen, za poezijo Robert Penn Warren. Te nagrade so podelili letos že devetič.

— Kitajsko kulturno zastopstvo se je te dni mudilo v Jugoslaviji. Delegati so obiskali tudi Slovenijo in se sešli s slovenskimi kulturnimi delavci.